

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมๆ สัจธรรม สัจธรรมเป็นที่ต้องการของหัวใจ เห็นไหม ใจไม่มีวัยๆ นี่เวลาหลงตาทำนองพูดไป เวลาคนเฒ่าจะให้ห้ามไปตีเขา คนเจ็บคนป่วย “กูไม่ตาย กูไม่ตาย” ใจมันไม่มีวัย แต่ใจมันไม่มีวัย ใจมันต้องสม่ำเสมอสมดุขของมัน

ดูสิ ตอนนี้นะ หลายรัฐเลย ประกาศภาวะฉุกเฉินจากภัยของวาทภัย จากสภาวะอากาศนะ ประกาศภาวะฉุกเฉินนะ ประกาศภาวะฉุกเฉิน ดูเวลาลมมันพัดมารุนแรงมันยกกรดเป็นคันๆ เลย นี่มันยกไปได้เลย ดูสิ ดูข่าวนะ รถมันพลิกคว่ำไปเลย นี่ต้องประกาศภาวะฉุกเฉินกับอะไรกับสภาวะอากาศ

แต่สภาวะอากาศมันเปลี่ยนแปลง ต้องประกาศภาวะฉุกเฉินแล้วกันล่ะ นั่นเพราะอะไร เพราะเราเห็นมีผลกระทบไง เรามีผลกระทบ เรามีความกระทบรุนแรงใช่ไหม แต่ถ้าฤดูกาลมันสมบูรณ์ของมัน ข้าวปลาอาหารสมบูรณ์นะ ถ้าข้าวปลาอาหารสมบูรณ์ ประเทศนั้นก็มั่นคงแข็งแรง ถ้ามันคงแข็งแรงขึ้นมา นี่เรื่องของสภาวะอากาศ

แล้วถ้าพายุอารมณ์ล่ะ ถ้าอารมณ์มันไม่สม่ำเสมอ เวลาพายุมันมามันเป็นอย่างนั้นนะ พายุมันยกกรดเป็นคันๆ เลย มันพัดบ้านเรือนนี่ราบเป็นหน้ากลองเลย นี่เวลาพายุอารมณ์เราเกิดเห็นไหม

แล้วถ้าพายุก็คือพายุ เวลาพายุมันเกิดขึ้นมา ใครก็ไปต่อต้านมันไม่ได้เพราะมันเป็นภัยธรรมชาติ เวลาผู้ที่สละเขาเสี่ยงภัยขึ้นไป เขาใช้ทางวิทยาศาสตร์นะ เขาไปใช้สารเคมีให้มันเบา ลง ให้มันมีผลกระทบกับประชาชนให้น้อยลง เขาเสียสละชีวิตเขาเลยนะ

ผู้ที่เขาเสียสละเขาเห็นภัยของมัน ขนาดเห็นภัยของมันเขาพยายามจะแก้ไข แต่เวลาภัยในหัวใจของเราล่ะ เวลาภัยพายุ ธรรมะๆ ที่เราฟังสัจธรรมๆ กันอยู่นี้ไง ถ้าสัจธรรม ใจมันสม่ำเสมอได้ ใจมันมีคุณงามความดีได้ เราก็มีความสุขใช่ไหม แต่เวลามันพัดที่เรารุนแรง พัดที่

เรารุนแรง ไอ้ที่พักรุนแรง ถ้ามันรู้ว่ารุนแรง รู้ว่าสมาธิมัน มันจะเป็นคนดีนะ แต่เวลามันพักรุนแรงแล้วไม่รู้จักว่ารุนแรงนะสิ ยิ่งพักรุนแรงๆ เห็นไหม นี่เวลาทางโลก

สภาวะอากาศมันไม่มีชีวิตนะ มันเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติมันเป็นสภาวะแบบนั้น แต่เพราะอุณหภูมิจึงเพราะอะไร เพราะความกดของอากาศมันทำให้เกิดอย่างนั้นได้ เวลาหัวใจของคนเวลามันกระทบรุนแรงขึ้นมา สิ่งที่เกิดขึ้นมันเกิดขึ้นมาจากอะไร

เวลาอารมณ์รุนแรงๆ นี่เวลาหลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาหลวงปู่มั่นเทศน์ว่ากรรมนะ เราก็เหมือนกัน เรานั่งอยู่บนศาลาบ้านตาดนะ เวลาท่านเทศน์ เราไม่เคยหลับตา เราลืมตาดูตลอด โอ้โฮ! ไปหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาหลวงปู่มั่นท่านปิดกระโถนกระเด็นเลย นี่ไง “เทศน์ให้คนฟัง ไม่ได้เทศน์ให้กระโถนฟัง กระโถนกลิ้งไปเลย แล้วใจของคนมันได้สำนึกหรือไม่” นี่เวลาท่านพูด แล้วเขาบอกว่าอารมณ์รุนแรงๆ

แต่ถ้าธรรมะ ดูสิ เราไปฟังธรรมๆ ฟังธรรมที่จิตซัดเราฟังได้ไหม เราฟังแล้วไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเลย แต่ถ้าเป็นธรรมๆ ความเป็นธรรมๆ ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล มันได้ประโยชน์ขึ้นมาจากสัจจะจากความจริง แต่เวลาคนที่ไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ใจ ต้องขออนุญาตกิเลสก่อนใจ “เจริญพรฯ” กลัวเขาจะติดใจ กลัวเขาจะไม่ชอบใจ กลัวเขาจะบอกว่าอันนี้ก็วิญญูรุนแรง

ถ้ารุนแรงโดยธรรมๆ สภาวะอากาศที่มันรุนแรง รุนแรงเป็นอะไร รุนแรงเป็นธรรมมันก็เป็นประโยชน์ มันปราบปรามกิเลสใจ มันจะตีหัวกิเลสใจ กิเลสที่มันอหังการ มันจงหองพองขนในหัวใจของสัตว์โลกนั้นนะ เวลาเทศน์ว่ากรรม เทศน์ว่ากรรมว่าใคร ก็ว่ากิเลสในใจของคนนั้นนะ ไม่ได้ว่าคนๆ คนก็คือคน ธรรมชาติใจ แต่กิเลสตี้นหาความทะยานอยากในหัวใจของคนต่างหากที่มันรุนแรงใจ นี่ไง ธรรมะๆ ถ้าสัจธรรมมันมีอยู่จริง มันตีหัวกิเลสใจ

เวลาหลวงตาท่านพูดนะ ท่านเป็นมหา เวลาท่านไปวิเวกกลับมา หลวงปู่มั่นท่านบอกเลย “เฮ้ย! ใครเป็นมหาเว้ย ตั้งบาลีขึ้นมาตอบเลย แปลบาลีนี้”

เวลาหลวงตาท่านพูดว่า นั้นนะหลวงปู่มั่นท่านมีน้ำใจ ท่านอบรมปมเพาะหลวงตามาท่านเป่ากระหม่อมมาๆ มีอะไรที่เป็นคติธรรมเก็บไว้ เวลาธรรมเกิด นิमितมันมาเลย เป็นภาษา

บาลี เวลาพูด พูดบนศาลานะ “นี่บาลีเกิดแล้ว แต่ยังไม่พูด รอมหาก่อน” เวลามหามา “ใครเป็นมหาตอบเว้ย ตั้งบาลีขึ้นมาเลย”

หลวงตาท่านพูด “ถ้าเราตอบนะเราก็ตอบได้ เราเป็นมหา แต่ท่านไม่ตั้งใจให้เราตอบหรือ” เพราะอะไร เพราะมหามันเรียนมาไง นี่ไง สภาวะอากาศ กลัวมันจะผิดคำบาลีไง กลัวแปลแล้วมันจะผิดพลาดไง กลัวไปหมดทุกอย่างไง

ท่านบอกว่า “ใครเป็นมหาตอบเว้ย”

ท่านเฉลยเลยนะ

พอท่านตั้งบาลีเสร็จท่านตอบผัวะ! ท่านบอกเลยนะ ถ้าเป็นบาลีมันก็เป็นอย่างหนึ่ง เพราะมันเป็นภาษา มันสมาส มันยังต้องแปลออกมา แต่เวลาหลวงปู่ท่านแปลนะ มันตีหัวกิเลส ท่านบอกว่าแปลดีกว่า ๙ ประโยคร้อยเท่า

นี่ไง เวลามันรุนแรง มันรุนแรงตรงไหน มันรุนแรงตรงกิเลสของมึงไง กิเลสในหัวใจนั้นนะเหยียบย่ำมันลงไป แต่ทำไม่ได้ แล้วพระก็ไม่กล้าทำ แล้วก็ไม่มีใครทำ ปล่อยปละละเลย แล้วก็ “ธรรมวินัยๆ พุทธพจน์ๆ”

สาธุพุทธพจน์นะ เราบวชเป็นพระ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าใครไม่ถึงรัตนตรัยจะเป็นสามเณรไม่ได้ อธิบายว่าแต่พระเลย เวลาไม่เคารพบูชาพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ มันเป็นไปได้อย่างไร แล้วยิ่งบวชเป็นพระขึ้นมา เป็นพระมันเคารพบูชาอยู่แล้ว แต่เราเคารพบูชาอะไร เราเอาจริงเอาจังแค่ไหน

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ใครทำสมาธิทำได้ คนที่ทำสมาธิได้จะซาบซึ่งในพระพุทธานุภาพ ไอ้อ้อ! ไอ้อ้อ! แค่ว่าสมาธิได้เท่านั้นแหละ แล้วเกิดปัญญาขึ้นมามันเกิดความมหัศจรรย์ทั้งนั้นเลย

แล้วถ้าเป็นปัญญาที่แท้จริงนะ ไม่ใช่ปัญญาขี้โกง ปัญญา เวลาอะไรเกิดขึ้นมากิเลสมันหลอกทั้งนั้น มันผุดขึ้นมา ความคิด ความคิดมาจากไหน แล้วความคิดมันคิดเรื่องอะไร คิดแต่เรื่องที่เจ็บช้ำน้ำใจทั้งนั้น อะไรที่มันบาดหมาง อะไรที่มันฝังใจ คิดเอามาขโลม เอามาตีหมกตลอด

หลวงปู่ลีท่านบอก เสดลที่ค้ายทิ้งไปแล้วไปเสียดกินมันมา เสดลที่บัวนทิ้งไป เสดลที่บัวนทิ้งไปนะ อารมณ์ที่ผ่านไปแล้ว อะไรที่มันกระทบไปแล้วมันก็ผ่านไปแล้ว เสดลที่บัวนทิ้งแล้วไปเสียดกินมา มันก็น่าขะเขยง อารมณ์ที่มันเจ็บช้ำน้ำใจขึ้นมาไม่ขะเขยงบ้างหรือ ที่มันเจ็บปวดนะทำไมไม่ขะเขยงล่ะ เพราะอะไร เพราะกิเลสมันชอบใจ กิเลสมันชอบอะไรที่มันทำให้เจ็บปวดเจ็บช้ำนั้นนะ

ฤดูกาล รัฐต่างๆ เขาประกาศภาวะฉุกเฉินนะ ประกาศภาวะฉุกเฉินจะได้ตั้งงบประมาณช่วยเหลือได้ ใ้ฉันเรามีสติปัญญาหรือไม่ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีกำมือในเวลานะ แบทลอด สัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ให้พวกเราได้รู้ชัดตามความเป็นจริง แต่พวกเราทำกันไม่ได้ไง ถ้าพวกเราทำกันไม่ได้ก็ดูๆ คลำๆ มันก็น่าเห็นใจ น่าเห็นใจตรงไหน

น่าเห็นใจที่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย อัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวาได้สร้างสมบุญญาธิการมา พระอรหันต์แสนกัป อยู่ในอภิธรรมชัดๆ ถ้าคนมันมีหลักมีเกณฑ์อย่างนั้น

ครูบาอาจารย์ หลวงตาท่านพูดเอง เวลาท่านพูดถึงนิสัยของท่านนะ ท่านบอกท่านเป็นคนดีคนหนึ่ง แต่ถ้าเป็นภาษาโลก ไม่ใช่ ท่านเป็นคนที่มีเหตุผลคนหนึ่ง แล้วเป็นคนที่มีจุดยืนคนหนึ่ง

คนที่มีเหตุผล มีจุดยืน มันจะพิจารณาของมัน มันแยกแยะของมัน หาสัจจะหาความจริงของมัน แต่พวกเราไม่มีจุดยืน ไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะแยกแยะได้ถูกหรือผิด

คนที่มีจุดยืน เห็นไหม เวลาหลวงตาท่านนั่งของท่าน พอนั่งไปแล้วมันเกิดความเจ็บปวด มันเกิดกิเลสมันแหย่ กิเลสมันไม่ต้องการให้มันตลอดรุ่งไร “ถ้าอย่างนี้ไม่ลูก” เวลาฉันอาหารพระหนุ่มๆ มันอยาก มันจะเรื่อย “อย่างนี้ไม่กิน” ถ้ามันมีอะไรที่มันแหย่มา มันมีอะไรที่มันโลกมากมา ตั้งกติกาคืออยู่กับมัน แล้วตั้งกติกาคือ ลองได้ตั้งกติกาแล้วจะเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ นี่จุดยืน ถ้าตั้งกติกาแล้วจะเป็นอื่นไปไม่ได้ เว้นไว้แต่ตาย

ถ้าตั้งกติกาแล้วนะ นี่คนที่เขามีจุดยืนของเขา เขามีอำนาจวาสนาของเขา คนที่มีอำนาจวาสนา คนที่มีจุดยืนเท่านั้นมีสักจะถึงจะหัดภาวนาได้ แล้วภาวนาจะได้สักจะความจริง ไม่ใช่ไม่เลื่อย ไม่เลื่อย เลื่อยไปเรื่อย นี่ปัญญาอะไร ปัญญาเปลี่ยนแปลงตลอด อนิจจังไง

ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง แต่ที่เราทนกันอยู่ได้เพราะอะไร เพราะเราเปลี่ยนอิริยาบถของเรา ลองไม่เปลี่ยนอิริยาบถ นั่งกันอยู่ไม่ได้ นอนก็อยู่ไม่ได้ เดินก็อยู่ไม่ได้ คนนอนตลอดชีวิตไม่ได้ นั่งตลอดไปก็ไม่ได้ ทำอะไรก็ไม่ได้ นี่คืออริยสัจ แต่เพราะความเคยชินของเราไง ไม่เลื่อย เปลี่ยนไปเรื่อย ไม่มีจุดยืน นี่ไง ไม่ได้สร้างอำนาจวาสนามา ถ้ามีการสร้างอำนาจวาสนามา มันจะมีจุดยืน มีเหตุผล มีหลักการ นี่พื้นฐานเฉยๆ นะ นี่แค่พื้นฐานที่สร้างมา กรรมเก่า กรรมใหม่ นี่คือกรรมเก่า แต่ไม่ปฏิบัติก็ไม่สำเร็จ ไม่มีอริยสัจก็บรรลุมรรคไม่ได้

มันจะบรรลุมรรคมันต้องมีอริยสัจ ศีล สมาธิ ปัญญา มันจะมีภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นมาจากจิตดวงนั้น ต้องจิตดวงนั้นเป็นผู้กระทำ จิตดวงนั้นเป็นผู้รู้คิด จิตดวงนั้นเป็นผู้สำรอก จิตดวงนั้นเป็นผู้คายออก

ถ้ามันทำแทนกันได้ คนอื่นทำแทนกันได้ทั้งนั้นนะ ปัจจัยตั้ง สันทิฏฐิโก คำว่า “ปัจจัยตั้ง” รู้เฉพาะใจดวงนั้น สันทิฏฐิโก รู้เฉพาะตนๆ แล้วใครจะรู้แทนเราได้ละ แล้วอย่างเรา เราจะมาล่าออยอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น อย่างนี้ อย่างนี้ อย่างนั้น

ก็มันล่าออยมันก็กิเลสอยู่แล้ว ถ้าเป็นจริงๆ มันจะล่าออยอะไร มันกระจางแจ้กกลางหัวใจ มันสว่างโพล่งสว่างจ้ามกลางหัวใจ มันมีอะไรอีก มันมีอะไรอีก ไม่มี จบแล้ว ถ้ามันจริง

แต่ถ้ามันไม่จริง มันไม่จริงนะ ไม่เลื่อย มันเลื่อยไปเรื่อย นี่ไง มันอยู่ที่อำนาจวาสนาบารมีนะ การกระทำฯ เรียบจบแล้ว ๙ ประโยคมันรู้หมด ธรรมะใครๆ ก็รู้ได้ ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ถ้าไม่ปฏิบัติขึ้นมา ไม่รู้จริงขึ้นมา มันเป็นความจริงขึ้นมาไม่ได้ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาไม่ได้ เห็นไหม

เวลาพายุมา รัฐต่างๆ ประกาศภาวะฉุกเฉินนะ ให้จบ ๙ ประโยคด้วย สึกไปเยอะเยอะเลย สึกไปมีครอบครัวทั้งนั้นนะ ในเมื่อศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ธรรมะมันยิ่งใหญ่ ทุกอย่างดั่งงาม ยิ่งใหญ่ ทิ้งไปทำไม ยิ่งใหญ่ สึกไปทำไม ยิ่งใหญ่ ออกไปมี

ครอบครัวทำไม นี่ไง เวลาอายุมันมาไง มันยกกรดเป็นคันๆ นี่ยกคนออกไปจากศาสนาเลย นี่ไง ถ้ามันไม่มีเหตุมีผล ถ้ามันไม่เป็นความจริงขึ้นมา

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เราทำของเราขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา นี่ฟังธรรมๆ ใจ หัวใจมันต้องการสิ่งนี้นะ แต่เวลาฟังแล้ว ฟังจนชินชา แต่หัวใจมันด้าน ฟังไปอวดรู้อวดเห็น ภูู้ๆ ภููแน่ แล้วเป็นจริงขึ้นมาหรือเปล่า ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา เป็นจริงขึ้นมามันเห็นทางสองแพร่งเลยนะ เวลาปฏิบัติไปถ้าเป็นสมาธิ อ้อ! ภาวังค์เป็นอย่างนี้ สมาธิเป็นอย่างนี้

ถ้ามันไม่เคยเข้าสมาธิมันอยู่ที่ภาวังค์นั่นแหละ ว่างๆ ว่างๆ ไร้สาระ แล้วเข้าสมาธิเป็นสมาธิสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น เป็นเอกเทศ แล้วรู้ได้ด้วย มีสติสัมปชัญญะพร้อม แล้วถ้ายกขึ้นสูวิปัสสนาได้ นี่มันเกิดมรรค มันคิดได้ไง

ไม่เลื่อยพั่วพันไปเรื่อย เกาะเกี่ยวไปเรื่อย ยิ่งรู้ธรรมะอย่างนี้ด้วย โอ้ย! สูดยอด โอ้ย! ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐมาก สูดยอดมาก...ไม่รู้อะไรเลย รู้แต่ของพระพุทเจ้า รู้แต่ธรรมะของพระพุทเจ้า หลักใจ หลักในพระพุทศาสนา แล้วกิเลสมันก็เลื่อยเป็นไม้เลื่อยเกาะเกี่ยวอยู่นั่นแหละ ไม่เอาจริงเอาจังอะไรขึ้นมาทั้งสิ้น

ถ้าเอาจริงเอาจังขึ้นมา เราก็พยายามกระทำของเราขึ้นมาให้มันเป็นจริงเป็นจังของเราขึ้นมา ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา นั่นนะภาคปฏิบัติ ถ้าภาคปฏิบัติมันเป็นได้จริงใจ ถ้าภาคปฏิบัติเป็นได้จริง ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ นี่ปฏิบัติจนรู้แจ้ง

ศึกษารู้แจ้งไม่มี มันแจ้งตอนที่มันเรียนนั่นแหละ แจ้งตอนที่มันนั่งอยู่ตำรานี้แหละ พอมันลุกจากตำราก็สงสัยแล้ว รู้แจ้งไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ มันมีวิชาอยู่ เป็นไปไม่ได้ ในสโมสรรสนิบาตทุกดวงใจว่าแห้ว ในการเกิดมาทุกดวงใจมีวิชาทั้งนั้น ถ้ามีวิชาทั้งนั้น มันมีพญามารครอบคลุมอยู่ทั้งนั้น เวลาศึกษาจะทำสิ่งใดพญามารมันมีเอี่ยวตลอดไป มันมีส่วนของมันตลอด สมุทัยๆ มันมีส่วนผสมไปตลอด จะทำอะไรทั้งสิ้น สมุทัยทั้งนั้น

แต่ทำจริงๆ ขึ้นมา เวลาปฏิบัติขึ้นมา ครูบาอาจารย์เราท่านให้ทำสมาธิก่อนๆ พอทำสมาธิก่อนก็โอดโดยกันนะ “แล้วเมื่อไหร่จะใช้ปัญญา เมื่อไหร่จะใช้ปัญญา”

เมื่อไหร่จะเป็นไม้เลื้อยต่างหากละ ถ้ามันเป็นปัญญาๆ เวลาเป็นปัญญาขึ้นมาให้มันเป็นความจริงขึ้นมา บัจฉิตตัง สันทิฏฐิโก รู้จำเพาะ รู้แจ้งเลย ไม่ต้องให้ใครบอกด้วย แล้วไอ้คนที่บอกอยู่ข้างนอกต่างหาก ไอ้ที่มันเป็นไม้เลื้อยไง มันไม่จริงไม่จ้งขึ้นมาไง ถ้ามันจริงมันจ้งขึ้นมาให้มีสัจจะ ให้มีจุดยืนขึ้นมา แล้วทำจริงขึ้นมาให้เป็นสมบัติของเรา ถ้าเป็นสมบัติของเรา เห็นไหม

เรามาวัดมาวากันเพื่อเหตุนี้แหละ ที่มันเจริญงอกงามขึ้นมา คุณสิ เขามั่งมีศรีสุข เขาร่ำรวยของเขา ไอ้ของเราละ ถ้าหัวใจมันมีคุณธรรมในหัวใจขึ้นมาละ คุณสิ หลวงตาท่านชมหลวงปู่ดี เศรษฐีธรรมๆ ท่านเป็นเศรษฐีธรรมแล้วเศรษฐีธรรมอิมพอดด้วย แล้วเศรษฐีธรรมอิมพอนะ ธรรมเหนือโลก ธรรมเหนือโลกคือว่าในโลกนี้ไม่มีคุณค่าใดๆ ทั้งสิ้นเทียบเท่าธรรมนะ

แต่ไอ้พวกมีธรรมะๆ มันโฆษณาชวนเชื่อ มันหลอกประชาชน มันบ้าบอคอแตก หา? อย่างนั้นหรือเป็นธรรมะ ธรรมะอยู่ได้โลกให้เขาย่ำย้อยอย่างนั้นหรือ ธรรมะยังเที่ยวประจบสอพลอ ปอกลอกเขาอย่างนั้นหรือ อย่างนั้นเป็นธรรมะหรือ รสชาติอย่างนั้นหรือ รสชาติธรรมะผู้ยศถาบรรดาศักดิ์ สู้เงิน สู้ค่าเยินยอของคนไม่ได้หรือ ธรรมะเป็นอย่างนั้นหรือ

นี่ไง เวลาหลวงปู่มันท่านบอกเศรษฐีธรรม ถ้าเศรษฐีธรรมมันมีคุณภาพในใจอันนั้น มันมีคุณธรรมในใจอันนั้น แล้วธรรมอันนั้นมันเหนือโลก ไม่มีสิ่งใดเทียบได้หรอก ไม่มี

แต่ถ้ามีคุณธรรมยังเป็นไม้เลื้อยกันอยู่นั้น ธรรมะของพระพุทธเจ้า แล้วพวกเราเป็นบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้เหมือนมอบพินัยกรรมไว้ ใครสามารถขุดค้นขึ้นมาเป็นสมบัติของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามารือสัตว์ชนสัตว์

“มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเราแก่กล้า สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงคำติฉินนินทาได้ เราจะนิพพานในอีก ๓ เดือนข้างหน้า แต่เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเราอ่อนแอ กล่าวแก้สิ่งใดไม่ได้ ให้เขาเหยียดหยามดูหมิ่น”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยมา ๔๕ ปีละ นี้วางธรรมวินัยไว้ ถ้าเมื่อใดกล่าวแก้คำจาบจ้วง คำติฉิน คำนินทา แต่มันตรงข้ามไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพูด “รุนแรง รุนแรง”

พายุมันพัดไปนะ มันกวาดหมดทั้งเมืองเลย คนตายเป็นร้อย นี่ไม่รุนแรงใช่ไหม เวลา
รุนแรง รุนแรงเพื่อความฟื้นฟู รุนแรงคือว่าหุบตาสว่าง รุนแรงขึ้นมาให้เราสำนึกตน รุนแรงเพื่อให้
ดูแลตัวเราได้ รุนแรงเพื่อให้ควบคุมตัวเราได้ มันรุนแรงตรงไหน มันเป็นประโยชน์ทั้งนั้นนะ แต่
เพราะกิเลสไง ใ้ฉันมันอยู่ที่วุฒิภาวะ วุฒิภาวะของคนที่ย่อนแอก็ว่าอย่างนั้น

แต่หลวงปู่เจี๊ยะท่านเล่าให้ฟัง อยู่กับหลวงปู่มันนะ พออะอะขึ้นมาทุกคนวิ่งไปกุฏิหลวง
ปู่มันเลย “ฟ้าร้องเวี๊ยๆ เดี่ยวฝนจะตก” ทุกคนเขาวิ่ง ทุกคนเขาแสวงหา คนที่เขาแสวงหาเขาเป็น
สุภาพบุรุษแสวงหาสิ่งที่ดีงาม

ใช้พวกเรานี้พวกอ่อนแอ จะเอาแต่ความเอาอกเอาใจ เอาแต่คนคอยพะเน้าพะนอ มันก็
เลยไม่เป็นสัจจะไม่เป็นความจริงขึ้นมาจากใจของเรา เอวัง